

Information om anholdelse og varetægtsfængsling

I denne folder kan du læse om de vigtigste regler, der gælder for anholdte og varetægtsfængslede. Hvis du vil vide mere, kan du låne regler og love hos personalet. Du kan også altid spørge personalet, hvis der er noget, du er i tvivl om.

Anholdelse

1. Fremstilling for en dommer (grundlovsforhør)

Du er blevet anholdt. Hvis du ikke bliver løsladt inden 24 timer, skal du fremstilles for en dommer. Dommeren kan enten løslade dig, bestemme at anholdelsen skal opretholdes i op til 3 gange 24 timer, eller bestemme at du skal varetægtsfængsles.

2. Advokat/forsvarer

Politiet vil vejlede dig om din mulighed for at få kontakt med en advokat. I forbindelse med grundlovsforhøret skal der beskikkes en forsvarer for dig.

3. Anholdelsen opretholdes

Hvis dommeren bestemmer, at du fortsat skal være anholdt, skal du fremstilles for retten igen, senest 3 gange 24 timer efter grundlovsforhøret sluttede. Dommeren vil så bestemme, om du skal løslades eller varetægtsfængsles.

4. Isolation

Politiet kan bestemme, at du skal være isoleret fra de øvrige indsatte, mens du er anholdt, og at du ikke må have kontakt med andre.

5. Udlændinge

Politiet vil vejlede dig om din ret til at komme i forbindelse med dit lands ambassade eller konsulat.

Personalet kan tilkalde en tolk, hvis det er nødvendigt og praktisk muligt.

6. Politiet

Politiet kan fortælle dig nærmere om de regler, der gælder for anholdte. Personalet vil hjælpe dig med at komme i kontakt med politiet, hvis du ønsker det.

Varetægtsfængsling

7. Forsvarer

I forbindelse med grundlovsforhøret vil du få beskikket en forsvarer. Du vil få lejlighed til at få en samtale med din forsvarer, før du skal afhøres i retten.

8. Fængslingsfrist

Hvis du bliver varetægtsfængslet, fastsætter dommeren en frist for, hvornår din fængsling skal behandles af retten igen. Fristen må højst være på fire uger. Du behøver normalt ikke være til stede i retten, når dommeren afgør, om din fængsling skal fortsætte. Dommeren kan dog kræve, at du er til stede.

9. Isolation

Dommeren kan bestemme, at du skal være isoleret fra de øvrige indsatte. Hvis du er isoleret efter rettens bestemmelse, har du for eksempel i videre omfang mulighed for besøg. Se dog nærmere nedenfor under Kontrol af besøg og breve.

10. At kære en afgørelse

Du kan indbringe dommerens afgørelse om varetægtsfængsling og eventuelt isolation for en højere ret. Det kaldes at kære afgørelsen. Din forsvarer vil vejlede dig nærmere om det.

11. Kontrol af besøg og breve

Politiet kan bestemme, at du ikke må få besøg, eller at dine besøg skal kontrolleres. Du kan forlange at få politiets afgørelser indbragt for retten. Politiet kan også bestemme, at dine breve skal kontrolleres. Hvis politiet tilbageholder dine breve, skal det straks indbringes for retten.

Du har ret til at få ukontrolleret besøg af og brevveksle med din forsvarer. Du har også ret til ukontrolleret brevveksling med bl.a. retten, justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen, direktøren for kriminalforsorgsområdet og Folketingets Ombudsmand.

For brevveksling med visse andre offentlige myndigheder gælder der særlige regler. Spørg eventuelt personalet.

Arresthuset kan også bestemme, at dine breve og besøg skal kontrolleres, for eksempel for at forhindre ind- og udsmugling. Se nedenfor under Regler, påbud og forbud.

12. Telefonsamtaler

Du har som udgangspunkt ikke mulighed for at føre telefonsamtaler. I visse tilfælde kan du dog alligevel få tilladelse til at ringe, for eksempel hvis kontakt på grund af de konkrete forhold i din sag ikke kan afvente, at du skriver et brev. Det er endvidere en forudsætning for en tilladelse til at ringe, at det er praktisk muligt, og at politiet eller arresthuset ikke modsætter sig, at du får lov til at ringe. Ønsker du at ringe til din forsvarer, vil du normalt få lov til det.

Det er strafbart at have en mobiltelefon med ind i arresthuset. Det er også strafbart, hvis dine venner eller familie har en mobiltelefon med, når de er på besøg hos dig i arresthuset.

13. Udlændinge

Politiet vil vejlede dig om din ret til at komme i forbindelse med dit lands ambassade eller konsulat.

Personalet kan tilkalde en tolk, hvis det er nødvendigt og praktisk muligt.

14. Regler, påbud og forbud

Du har ret til at se, hvad der står i kriminalforsorgens regler og i De Europæiske Fængselsregler, samt hvad arresthuset har af særlige regler.

Alkohol og narkotika er forbudt. Det samme gælder medicin, der ikke er ordineret af en læge. Det er strafbart at flygte fra arresthuset.

Du skal i øvrigt rette dig efter de gældende regler og personalets påbud og forbud. Reglerne står i arresthusets husorden. Her kan du også læse nærmere om praktiske ting, som for eksempel adgangen til at købe fornødenheder, tidspunkter for besøg og udlevering af ejendele. Nedenfor kan du læse om de vigtigste regler for opholdet.

15. Personlig og social hjælp

Kriminalforsorgen skal hjælpe dig med at begrænse de jobmæssige, sociale og personlige ulemper, der kan opstå i forbindelse med at blive anholdt eller varetægtsfængslet.

Du vil få besøg af en socialrådgiver, der i samarbejde med det daglige personale i arresthuset vil give dig hjælp og vejledning. Du kan tale med det daglige personale eller med socialrådgiveren om dine og din families personlige og sociale problemer.

Hvis du har brug for anden særlig hjælp, kan du komme i kontakt med en lærer, præst, sygeplejerske, læge eller andre. Spørg eventuelt personalet.

16. Mad og drikke

Du får tilbudt mad og drikke af arresthuset. Lægen kan af helbredsmæssige grunde ordinere særkost. Hvis du er vegetar eller af religiøse grunde har behov for særlig kost, følges disse særlige krav til maden. Spørg personalet på afdelingen eller eventuelt præsten.

Gennem arresthuset kan du købe almindelige forbrugsvarer, for eksempel aviser, tobak og mad. Tal eventuelt med personalet.

Dine pårørende eller andre må ikke medbringe forbrugsvarer til dig.

17. Rygning

Rygning er forbudt inden døre i kriminalforsorgens institutioner. Du må ryge udendørs. Det vil være forskelligt fra institution til institution, hvordan det foregår.

Tobak, cigaretter og evt. udstyr til rygning opbevares eksempelvis i et skab uden for din celle eller i betjentenes besiddelse. Har du et skab, skal det holdes låst, og du får selv nøglen til det.

Der må ikke opbevares tobak og udstyr til rygning på cellen. Overtræder du reglerne, medfører det en disciplinærstraf.

Hvis du gerne vil holde op med at ryge, så kontakt personalet og hør om dine muligheder for at deltage i et gratis rygestopkursus.

18. Bad/toilet

Du har normalt mulighed for at tage bad dagligt. Toiletartikler får du af personalet, eller du kan købe dem gennem arresthuset.

19. Genstande og penge

Der er regler for, hvilke genstande du må få udleveret under dit ophold. Du kan elektronisk få penge tilsendt udefra og bruge dem i arresthuset. Der er dog nogle regler for, hvor mange kontanter og hvor store beløb du må være i besiddelse af. Hvis der er indført kontantløshed i arresthuset, må indsatte ikke være i besiddelse af kontante penge. Personalet kan fortælle dig om, hvilke regler der gælder med hensyn til at have dine egne ting og penge med i arresthuset.

Du må ikke have mobiltelefon med i arresthuset. Læs mere under afsnittet Telefonsamtaler.

20. Besøg

Du har normalt mulighed for at få besøg. Politiet kan dog modsætte sig besøg eller bestemme, at besøget skal kontrolleres; se under afsnittet Kontrol af besøg og breve.

Hvis politiet ikke har nægtet dig at få besøg eller stillet krav om kontrol, gælder følgende: Du har ret til at få besøg, så ofte forholdene i arresthuset tillader det. Besøgstiden må ikke være kortere end en halv time. Besøg er for det meste ukontrollerede. Kriminalforsorgsområdet kan dog bestemme, at besøg skal kontrolleres, hvis det er nødvendigt, for eksempel for at forebygge indsmugling eller andet strafbart forhold. Kriminalforsorgsområdet kan også i visse tilfælde forbyde besøg af bestemte personer.

Hvis du ikke har familie eller venner, der kan besøge dig, kan du spørge personalet om muligheden for at få besøg af en besøgsven.

Hvis retten har bestemt, at du skal være isoleret, skal du så vidt muligt have tilladelse til at få besøg mindst en gang ugentligt. Besøgstiden må ikke være kortere end en time.

Du må normalt gerne få besøg af pressen, medmindre politiet modsætter sig det af hensyn til varetægtsfængslingens formål. Hvis du skal interviewes, skal du først have tilladelse af kriminalforsorgen, fordi der i nogle tilfælde kan være begrænsninger for, hvad du må udtale dig om til medierne.

Du har ret til at få ukontrolleret besøg af din forsvarer.

21. Breve

Breve, der ikke kontrolleres af politiet, bliver kontrolleret af arresthuset for at sikre, at de ikke bliver brugt til ind- og udsmugling. Derfor bliver breve, som du modtager, åbnet, mens du ser på det. De breve, du selv sender, skal afleveres åbne til personalet. Efter kontrol lukkes de, mens du ser på det. Brevene må kun gennemlæses af personalet, hvis det vurderes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

22. Digital Post

Mange indsatte har ikke adgang til internettet, og derfor kan de ikke holde øje med, om de modtager digital post. Hvis du som indsat ikke har adgang til internettet, kan du derfor blive fritaget fra Digital Post. Så får du i stedet breve fra myndighederne sendt med almindelig papirpost til din folkeregisteradresse, medmindre du oplyser en anden adresse. Du kan også vælge at give en fuldmagt til en af dine pårørende, som kan åbne din digitale post for dig. Du kan få nærmere oplysninger om Digital Post hos personalet.

23. Udgang

Udgang gives kun i meget begrænset omfang og kun til helt særlige formål, som for eksempel nærstående personers alvorlige sygdom eller begravelse. Udgang gives kun med politiets samtykke og foregår altid med ledsagelse.

24. Fællesskab

Selv om politiet eller retten ikke har besluttet, at du skal være isoleret, vil der på grund af forholdene i arresthuset som regel kun være mulighed for begrænset fællesskab med andre indsatte. Du kan i visse tilfælde blive frataget retten til fællesskab ("udelukkelse fra fællesskab"). Der gælder særlige regler for fællesskab, hvis du er under 18 år. Spørg eventuelt personalet.

25. Overførsel til fængsel

Der er i visse tilfælde mulighed for at blive flyttet til et fængsel, allerede inden du får din dom (retsplejelovens § 777). Spørg eventuelt din forsvarer.

26. Arbejde

Som varetægtsfængslet i et arresthus har du ret til at være beskæftiget med arbejde, uddannelse eller en anden godkendt aktivitet, herunder behandling. Hvis du er beskæftiget, får du udbetalt arbejdspenge. Hvis du bliver syg, kan du få udbetalt sygevederlag.

Du må også gerne selv skaffe dig arbejde, der kan foregå i arresthuset, men arbejdet skal i så fald godkendes af kriminalforsorgsområdet og kunne indpasses inden for de regler, der gælder for orden og sikkerhed.

15 % af dine arbejdspenge eller sygevederlag vil blive sparet op og kan blive brugt til udgifter, som du selv skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse.

27. Undervisning

Arresthuset tilbyder undervisning. Tal eventuelt med personalet om mulighederne herfor. Hvis du er interesseret i at lægge planer for et længere undervisningsforløb under en eventuel afsoning, skal du tale med personalet om det. Du får udbetalt arbejdspenge, når du modtager undervisning.

28. Fritid

Du har normalt ret til mindst én times ophold i fri luft om dagen ("gårdtur"). Se husordenen.

Unge under 18 år har ret til træning mindst 2 timer om dagen, hvor mindst 1 time skal være i fri luft.

Arresthuset har nogle fritidsaktiviteter, for eksempel bordtennis, skak og konditionstræning. Spørg eventuelt personalet om mulighederne.

Du har mulighed for at høre radio, se tv og læse aviser, blade og bøger. Politiet kan dog i meget sjældne tilfælde forbyde det. Spørg eventuelt personalet om mulighederne for at leje radio og tv og for at låne eller købe blade, aviser mv.

Hvis retten har bestemt, at du skal være isoleret, har du mulighed for at få tv stillet gratis til rådighed.

29. Valg mv.

Du har ret til at brevstemme ved folketingsvalg, kommunalvalg mv., hvis du opfylder en række betingelser, f.eks. at du er dansk statsborger. Spørg eventuelt personalet. I øvrigt har du ret til at deltage i anden form for lovlig, politisk virksomhed.

30. Sygdom

Der er lægekonsultation i arresthuset. Du vil blive tilbudt en samtale med lægen eller en sygeplejerske. Hvis du i øvrigt mener, at du har brug for en læge, skal du sige det til personalet, som så vil give lægen eller sygeplejersken besked.

Det er lægen, der skønner, om du bør behandles, og om behandling skal ske i en af kriminalforsorgens institutioner, eller om du måske skal behandles på et almindeligt sygehus.

31. Tandbehandling

Du har ret til nødbehandling, det vil sige akut tandbehandling. I visse tilfælde skal du selv betale udgiften. Spørg eventuelt personalet.

32. Erstatning og godtgørelse i forbindelse med ulykkestilfælde

Du kan få erstatning og godtgørelse, hvis du kommer til skade under ophold i kriminalforsorgens institutioner. Der kan gives erstatning og godtgørelse både ved ulykker, der sker i forbindelse med beskæftigelsen og ulykker, der sker i fritiden. Du kan også få erstatning, hvis dine briller mv. går i stykker som følge af en ulykke.

33. Sagsbehandling

Du har normalt ret til at udtale dig, før din sag afgøres. Afslag og afgørelser, der ikke giver dig medhold, skal normalt begrundes. Du har ret til at få afgørelsen skriftligt. Du har normalt ret til at få en kopi af de dokumenter, der findes på din sag, og til at udtale dig om det, før afgørelsen træffes.

Der gælder særlige regler bl.a. i sager om valg af varetægtsfængsel, udelukkelse fra fællesskab og overførsel imellem kriminalforsorgens institutioner. I disse sager har du ikke ret til aktindsigt, og dermed er der også en begrænset ret til bl.a. at få en begrundelse for afgørelsen.

34. Klager

Klager over kriminalforsorgsområdets afgørelser

Som udgangspunkt har du ikke mulighed for at klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen over de afgørelser, der træffes af et kriminalforsorgsområde. Inden for visse områder er der dog nogle bestemte afgørelser, du kan klage over. Det drejer sig bl.a. om følgende områder:

- udgang
- besøg – herunder afslag på at have dit barn hos dig i varetægtsfængslet

- undersøgelse af den indsatte person
- strafcelle, forhørscele og midlertidigt udgangsforbud
- anbringelse i sikringscelle, anvendelse af håndjern og andre sikringsmidler
- magtanvendelse
- fællesskab med andre indsatte
- retten til kontakt til medierne.

Du kan se mere nøjagtige oplysninger om klagemulighederne i varetægtsbekendtgørelsen og i de bekendtgørelser, der handler om de enkelte områder. Personalet kan hjælpe dig med at finde frem til reglerne.

Hvis du har mulighed for at klage over en afgørelse, vil personalet gøre dig opmærksom på det. Ved skriftlige afgørelser vil det stå i afgørelsen.

Hvis du vil klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen over afgørelser fra et kriminalforsorgsområde, skal du gøre det inden to måneder efter, at du har fået afgørelsen.

Klager over personalets adfærd

Du kan klage til kriminalforsorgsområdet eller Direktoratet for Kriminalforsorgen over personalets adfærd. Klager du over fængselspersonalets adfærd, og har du ikke fået medhold, eller er der ikke truffet endelig afgørelse inden to uger efter indgivelsen af klagen, kan klagen indbringes for retten. Retten kan afvise din klage, for eksempel fordi retten mener, den er grundløs. Men retten kan også afvise din klage, hvis du for eksempel klager mere end fire uger efter, at det forhold, som klagen drejer sig om, har fundet sted.

Folketingets Ombudsmand

Du kan klage til ombudsmanden over en endelig afgørelse, som er truffet af et kriminalforsorgsområde eller af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Ombudsmanden kan ikke selv ændre en afgørelse, men kan bede den myndighed, der har truffet afgørelsen, om at se på sagen igen. Ombudsmandens henstillinger vil i praksis blive fulgt.

35. Indsamling og behandling af personlige oplysninger

Når du er klient i kriminalforsorgen, indsamler vi personlige oplysninger om dig både i papirform og elektronisk. Ifølge databeskyttelseslovgivningen har du mulighed for:

- at blive orienteret om indsamling af oplysninger til brug for databehandling
- at bede om at se de oplysninger, som vi indsamler og behandler
- at få rettet, slettet eller blokeret forkerte eller vildledende oplysninger og oplysninger, der er behandlet i strid med lovgivningen.

36. Disciplinærstraf mv.

Hvis du overtræder de gældende regler, kan du idømmes en disciplinærstraf i form af advarsel, bøde, midlertidigt udgangsforbud, midlertidig begrænsning af retten til besøg, midlertidig begrænsning af retten til brevveksling, midlertidig begrænsning af muligheden for telefoni eller strafcelle. Du har forskellige rettigheder i forbindelse med en disciplinærsags behandling, som personalet vil orientere dig om, herunder ret til at udtale dig, inden afgørelsen træffes, og til at få en begrundelse for afgørelsen. I visse tilfælde kan du også blive frataget retten til fællesskab ("udelukkelse fra fællesskab"). Se også under Klager.

37. Magtanvendelse

I visse tilfælde har personalet ret til at bruge magt og sikringsmidler. Personalet kan for eksempel bruge forskellige greb, håndjern, stav og peberspray.

Enhver form for magtanvendelse er undergivet meget nøje kontrol, og ganske bestemte betingelser skal være opfyldt. Magtanvendelsen skal være så skånsom som muligt og skal være nødvendig for formålet. Se også under Klager.

38. Undersøgelse

Når du indsættes i arresthuset, bliver du undersøgt (visiteret). Det betyder, at personalet undersøger, om du medbringer genstande, som du ikke må have i arresthuset. Du skal tage alt tøjet af, også selv om det er i strid med din religion. Undersøgelsen bliver foretaget af ansatte af samme køn som du selv.

Du vil også blive undersøgt i løbet af dit ophold, for eksempel før og efter besøg. Af hensyn til sikkerheden vil dit opholdsrum også kunne blive undersøgt.

Du kan også blive pålagt at afgive en urinprøve, for at personalet kan undersøge, om du har indtaget euforiserende stoffer eller dopingmidler.

Dom og fuldbyrdelse

39. Samfundstjeneste

I visse tilfælde kan retten bestemme, at du skal idømmes samfundstjeneste i stedet for fængsel. Det kan navnlig være tilfældet, hvis du bliver dømt for spirituskørsel eller berigelseskriminalitet. Du kan søge om samfundstjeneste, inden du får dom.

Hvis du vil vide mere om samfundstjeneste, så har kriminalforsorgen en særlig folder om det. Spørg eventuelt personalet i arresthuset eller socialrådgiveren.

40. Fortsat varetægtsfængsling?

Når du får din dom, bestemmer retten, om du skal løslades eller fortsat være varetægtsfængslet, indtil afsoningen kan begynde.

41. Anke

Der er en ankefrist på 14 dage, fra din dom er afsagt. Du kan anke ved domsafsigelsen eller ved at sige det til personalet, der har en særlig ankebog. Din forsvarer har pligt til at vejlede dig i spørgsmålet om anke.

42. Elektronisk fodlænke

Har du fået en dom på op til seks måneder, vil du i nogle tilfælde have mulighed for at afsone på din bopæl med elektronisk fodlænke. Om dette er muligt, vil blandt andet afhænge af dine bolig- og beskæftigelsesmæssige forhold. Spørg eventuelt socialrådgiveren om det.

43. Behandling

Hvis du har et misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, kan du deltage i misbrugsbehandling under varetægtsfængslingen. I arresthusene er der tilbud om forbehandling og efterfølgende primær behandling.

Hvis du har et særligt behov for behandling, vil du i nogle tilfælde have mulighed for at afsone i en institution uden for kriminalforsorgen. Hvis det ikke kan lade sig gøre, har kriminalforsorgen en række forskellige behandlingstilbud, som du måske kan gøre brug af, for eksempel hvis du har et alkohol- eller narkotikamisbrug eller dømmes for vold eller seksualkriminalitet.

De fleste af disse tilbud kan du først deltage i, hvis du bliver dømt.

Kriminalforsorgen har særlige foldere om muligheder for behandling mv. Spørg eventuelt personalet.

44. Hvis du skal afsone en fængselsstraf

Kriminalforsorgen har lavet en folder om at afsone en fængselsstraf. Den kan du få af personalet.

45. Praktisk hjælp

Når du varetægtsfængsles, får du besøg af en medarbejder fra arresthuset inden for de første 24 timer efter fængslingen. Medarbejderen vil bl.a. hjælpe dig, hvis der er akutte forhold vedrørende din familie, bolig, husdyr, arbejdsplads, helbred mv., som skal håndteres, og orientere dig om reglerne og de praktiske forhold i arresthuset. Du vil desuden få besøg af en socialrådgiver inden for de første 7 hverdage. Socialrådgiveren vil hjælpe med praktiske problemer som f.eks. kontakt til socialforvaltningen, ansøgning om kontingentfritagelse fra relevante foreninger og abonnementer, hjælp til dækning af boligudgifter m.m.

Hvis du bliver indsat til afsoning, bliver folkeregisteret automatisk underrettet. Du mister retten til sociale ydelser, men du har mulighed for at søge kommunen om tilskud til boligudgifter mv. En socialrådgiver fra kriminalforsorgsområdet kan hjælpe med ansøgningen til socialforvaltningen.

46. Særligt til pårørende

Er du pårørende til en varetægtsfængslet, kan du måske finde svar på dine spørgsmål her.

Reglerne for besøg, telefon, breve, udgang med mere er beskrevet nærmere ovenfor. Hvis du gerne vil besøge en varetægtsfængslet, skal du søge kriminalforsorgsområdet (arresthuset) om en besøgstilladelse. Du skal også bestille tid til besøg. Desuden skal du være opmærksom på, at du skal medbringe billedlegitimation, når du besøger varetægtsfængslede i arresthusene.

I lukkede fængsler og arresthuse er det strafbart, hvis du har en mobiltelefon med, når du er på besøg.

Hvis du er pårørende til en varetægtsfængslet, er du altid velkommen til at tale med for eksempel en socialrådgiver fra kriminalforsorgsområdet.

47. Tavshedspligt

Alt personale i politiet og kriminalforsorgen har tavshedspligt.

Oplysninger om sigtelsen og om den varetægtsfængslede må ikke videregives til de pårørende eller andre udenforstående. Det er kun den indsatte selv, der må fortælle for eksempel de pårørende om personlige forhold, medmindre den indsatte giver personalet lov til det.

48. Telefonrådgivning

Hvis du har spørgsmål, kan du tale med en socialrådgiver i kriminalforsorgen og få oplysninger om regler og rettigheder via Kriminalforsorgens anonyme telefonrådgivning på telefon 7026 0406.

Rådgivningen er åben:

- alle hverdage kl. 9.00-14.00
- mandag til torsdag kl. 19.00-21.00
- søndag kl. 12.00-16.00.

Lørdag holder rådgivningen lukket.

Denne folder er produceret af:

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K
Telefon 7255 5555
www.kriminalforsorgen.dk
dfk@kriminalforsorgen.dk